

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **M. Š.**, zastoupen Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 31. 8. 2017, č. j. 36 A 2/2016 – 74,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 31. 8. 2017, č. j. 36 A 2/2016 – 74 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Městský úřad Hlinsko, odbor dopravy (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 22. 2. 2016, č. j. HI-3924/2016/ODP, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), pro porušení § 18 odst. 4 téhož zákona, za což mu byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Přestupek měl spočívat v tom, že žalobce dne 13. 11. 2015 v 13.54 hod. v obci Hlinsko, místní části Srní, na silnici III/3437 v uzavřené části obce na úrovni domu čp. 63 ve směru jízdy na obec Včelákov, kde je nejvyšší povolená rychlost 50 km/h, řídil osobní motorové vozidlo tovární značky Mitsubishi, registrační značky X, rychlostí 58 km/h po odečtení odchylky měření (-3 km/h). Při rozhodování o přestupku vycházel správní orgán

I. stupně z úředního záznamu příslušníků městské policie ze dne 13. 11. 2015, oznámení přestupku (včetně fotodokumentace měřeného vozidla a dopravního značení), vyjádření Policie ČR k určení měřených úseků, osvědčení o proškolení měřícího příslušníka Městské policie, ověřovacího listu měřícího zařízení vydaného českým metrologickým institutem (dále jen „ČMI“) a z plánu situace. Žalobce se bezprostředně po spáchání přestupku k věci nevyjádřil a oznámení o přestupku nepodepsal. Ústního jednání u správního orgánu I. stupně se žalobce ani jeho zmocněnec nezúčastnili a omluvili se. Zmocněnec žalobce Ing. M. J. pouze nahlédl do správního spisu a nechal si zhotovit jeho kopii, přičemž v průběhu prvostupňového řízení se žalobce ani jeho zástupce k věci nijak nevyjádřili.

[3] Teprve dne 26. 2. 2016, tj. po vydání prvostupňového rozhodnutí, zaslal zmocněnec žalobce správnímu orgánu I. stupně *„Vyjádření k podkladům rozhodnutí“*. V něm namítal příliš dlouhou vzdálenost měření, špatnou polohu záměrného kříže (odkázal na vyjádření ČMI, které přiložil) a možnost vzniku tzv. *„slip effectu“* (k němu navrhl provedení důkazu dokumentem BBC umístěným na internetu). Zpochybňoval také řádné označení rychloměru úředními značkami, jeho ztotožnění s rychloměrem, k němuž byl vystaven ověřovací list založený ve spisu, místo měření a pravost pořízené fotodokumentace. Dále namítal špatné provedení měření a poruchu rychloměru, kterou odvozoval od chybného výpočtu vzdálenosti vozidla od rychloměru. Podle žalobce rovněž nebyly splněny podmínky pro zákonnost měření rychlosti.

[4] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně následně (dne 21. 3. 2016) podal zmocněnec žalobce blanketní odvolání, jehož vady neodstranil ani přes výzvu správního orgánu.

[5] Odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 25. 7. 2016, č. j. 54709/2016/ODSH/8, žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný konstatoval, že správní orgán I. stupně opatřil dostatek podkladů o tom, že právě žalobce naplnil skutkovou podstatu přestupku, který je mu kladen za vinu. Dále se vypořádal námitkami vznesenými žalobcem ve *„Vyjádření k podkladům rozhodnutí“*, kterými se správní orgán I. stupně, vzhledem k procesnímu postupu žalobce, nemohl zabývat.

[6] V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce zejména namítal, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy a je nedostatečně odůvodněno. Žalovaný se podle jeho názoru dostatečně nevypořádal s námitkou nesprávného měření z důvodu částečného umístění záměrného kříže mimo měřené vozidlo, když pouze konstatoval, že námitka žalobce je nesprávná, aniž by to podložil důkazy. Současně žalovaný nedostatečně odůvodnil neprovedení navrženého důkazu (spisová dokumentace z případu posuzovaného ČMI za účelem zjištění relevance žalobcem doloženého vyjádření ČMI). Žalobce také zpochybňoval totožnost měřeného vozidla s vozidlem zachyceným na fotografiích a vytýkal žalovanému, že neprovedl navrhovaný důkaz videozáznamem z měření. Dále rozporoval i místo měření [jiná vzdálenost vozidla od rychloměru, nebylo měřeno v obci, dopravní značka IS 12a (začátek obce) nebyla ve směru jízdy osazena, z fotografií není patrné, kdy, kde, kým a za jakých okolností byly pořízeny]. Žalovaný se s těmito skutečnostmi dostatečně nevypořádal; mohli je potvrdit pouze zasahující strážníci, kteří však nebyli vyslechnuti. Podle žalobce nebylo prokázáno ani splnění podmínek

pokračování

měření rychlosti (tj., že měření bylo provedeno v součinnosti s Policií ČR a zvyšovalo bezpečnost provozu), splnění požadavku, aby bylo měření prováděno 100 metrů od dopravní značky IS 12a a ani to, zda bylo měření provedeno na úseku schváleném Policií ČR.

[7] Žalobu zamítl Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) rozsudkem specifikovaným v záhlaví. Krajský soud označil procesní strategii žalobce za účelovou a obstrukční a námitky polohy zaměřovacího kříže, neurčitosti místa měření, chyb měření a „*nesmyslně odůvodněnou*“ záměnu měřeného vozidla za spekulativní a typizované, tj. příliš obecné a mechanicky se opakující napříč četnými řízeními, v nichž Ing. J. a jeho spolupracovníci zastupují další přestupce. S odkazem na kritéria dostatečnosti soudního přezkumu ve správním soudnictví uvedená v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 10. 2015, č. 4037/10, ve věci Fazia Ali v. Spojení království, krajský soud uvedl, že podmínky pro naplnění spravedlivého správního řízení byly splněny. Žalobce měl dostatek možností k tomu, aby se seznámil se správním spisem a zúčastnil jednání. Skutkový stav byl podle soudu zjištěn dostatečně a svědčil o vině žalobce; nevystala žádná pochybnost, kterou by bylo nutno objasnit prováděním dalšího dokazování. Soud proto k dalšímu dokazování nepřistoupil, přičemž znovu zdůraznil, že „*rozpory tvrzené žalobcem jsou pouze jeho účelovými tvrzeními bez opory ve zjištěné skutečnosti*“. Následně krajský soud vyhodnotil jednotlivé žalobní body, přičemž předně odmítl námitky nepřezkoumatelnosti a nesprávného postupu správních orgánů, které podle jeho názoru až nepřipadně obsáhle odůvodňovaly svá rozhodnutí, proti kterým přestupce přednesl svoji polemiku až po vydání prvostupňového rozhodnutí, případně až v podané žalobě.

[8] Pokud jde o kvalitu měření a umístění záměrného kříže, krajský soud odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, a uvedl, že nemá potřebu s ním polemizovat. Z fotodokumentace je podle něj patrné, že záměrný kříž byl v souladu s návodem umístěn na příjíždějící vozidlo nedaleko od umístění SPZ, přístroj rychlost vozidla zaznamenal, údaje z měřicího zařízení na fotodokumentaci jsou čitelné a svědčí o tom, že v uvedenou dobu bylo měřeno skutečně vozidlo řízené žalobcem. K přiloženému vyjádření ČMI uvedl, že z něj nelze ani seznat, k jakému konkrétnímu přestupku se vyjádření vztahuje a také, že ČMI není oprávněn nahrazovat funkci správních orgánů a soudů a hodnotit fotodokumentaci, kterou ani nemohl disponovat. Z úřední činnosti je navíc soudu známo, že ČMI se k uvedené praxi zmocněnce žalobce vyjádřil tak, že jeho vyjádření v jiné věci s jinými přestupky nijak nesouvisí a mohlo by se jednat o jeho zneužití. Spekulace žalobce o vzniku *slip effectu* soud nepovažoval za reálné zpochybnění provedených důkazů; žalobcem zmíněné video je mu z úřední činnosti známo a jedná se především o poukaz na možný vznik chyby při měření za určitých specifických situací. Tyto situace jsou vyloučeny tím, že příslušník policie je k měření proškolen a měří dle návodu, což bylo v projednávané věci splněno a kontrolováno automatickou funkcí.

[9] K ničím nepodložené výhradě žalobce, že bylo měřeno jiné vozidlo, odkázal krajský soud na obsah vyjádření strážníků založeného ve spise, v němž je uvedeno, že vozidlo po celou dobu měření sledovali. Jiné vozidlo se na pořízených fotografiích nenachází. Jednalo se o focení tzv. trojsnímky, kdy prvním snímkem je změřeno a

zachyceno vozidlo a další fotografie slouží pouze pro potvrzení jeho identifikace. Soud taktéž odkázal na podle něj dostatečné odůvodnění v napadeném rozhodnutí a uvedl, že se nebude „*pouštět do nic nevysvětlující polemiky s žalobcem*“.

[10] Řádné místo měření je pak podle krajského soudu zřejmé ze správního spisu. Stal-li se přestupek o jeden či deset metrů jinde, není bez dalšího rozhodné; z měření ve formě tzv. trojsnímku plyne, že pokud radar vozidlo snímá delší dobu, umístění vozidla se mění. Krajský soud také zdůraznil, že povinnost správního orgánu zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, automaticky neznamená, že správní orgán a posléze i soud budou vyvracet jakékoliv pochybnosti či prověřovat verze účelové obrany uplatněné účastníkem řízení. Žalobce zůstal jen v rovině těchto účelových zpochybnění, které nemohly v dané věci vzbudit důvodné pochybnosti o přestupkovém jednání; to bylo naopak podloženo dostatečnými podklady.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[11] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V ní uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[12] Konkrétně namítá, že závěry krajského soudu o kvalitě měření a umístění záměrného kříže jsou nepřezkoumatelné, z toho důvodu, že soud se nemůže pouze ztotožnit s odůvodněním napadeného rozhodnutí a také proto, že návod k obsluze měřicího zařízení, na který krajský soud odkazoval, nebyl proveden jako důkaz soudem ani správními orgány. Stěžovatel dále souhlasí, že jím předložené vyjádření ČMI není důkazem o tom, že měření bylo provedeno neplatně, nicméně je toho názoru, že vyjádření je způsobilé vyvolat o platnosti měření pochybnosti, které se správním orgánům nepodařilo nijak vyvrátit; bylo proto na místě provést další dokazování, tzn. zejména zjistit relevanci tohoto vyjádření, nebo ještě lépe, nechat odborníkem posoudit provedené měření rychlosti. Za nepřezkoumatelný považuje taktéž neurčitý odkaz na úřední činnost, neboť pokud je krajskému soudu z úřední činnosti znám názor ČMI k předmětnému vyjádření, jednalo se o podklad rozhodnutí, který měl být obsažen ve spise a proveden jako důkaz; soud měl také uvést, z jakého konkrétního řízení jsou mu tyto skutečnosti známy. Navíc toto údajné sdělení ČMI podle stěžovatele potvrzuje autentičnost jím předloženého vyjádření; dosud přitom nebylo zjištěno ani to, jaký typ rychloměru byl užit v případě řešeném ČMI.

[13] Stejným způsobem krajský soud pochybil, když vycházel z dokumentu o *slip effectu*, který nebyl proveden jako důkaz jím ani správními orgány. Stěžovatel pak souhlasí s tím, že dokument není důkazem o tom, že *slip effect* vznikl, nicméně opět vnáší pochybnost do provedeného měření; bylo proto na místě dalším dokazováním tyto pochybnosti odstranit. Zcela absurdní je podle stěžovatele úvaha, že vznik *slip effectu* byl vyloučen, neboť měření prováděl proškolený strážník, když k jeho vzniku dochází z povahy rychloměru i při dodržování manuálu, nadto proškolení obsluhy nezaručuje, že postupovala s proškolením v souladu. Zcela nepodložený je také závěr krajského soudu, že měření bylo provedeno v souladu s návodem k obsluze měřicího zařízení, neboť toto nebylo nijak prokázáno. Nepřezkoumatelné jsou též úvahy krajského soudu

pokračování

o podmínkách pro měření rychlosti zaručujících, že nedojde ke vzniku *slip effectu*, protože krajský soud neuvádí, z čeho tyto podmínky dovozuje, ani v tomto směru neprovedl žádný důkaz. Obdobné platí i o závěru, že správnost měření byla ověřena automatickou funkcí rychloměru, jelikož taková funkce rychloměru nebyla v řízení prokázána.

[14] Stěžovatel dále namítá, že se krajský soud nevypořádal s veškerými žalobními námitkami (nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a opomenuté důkazy). K tomu, že určité námitky jsou namítány zmocněncem žalobce i v jiných řízeních, uvedl, že je zcela legitimní, pokud jsou tyto námitky uplatněny v každém řízení, kde mohou být relevantní. Krajský soud se také podle něj pouze ztotožnil s úvahami uvedenými v napadeném rozhodnutí týkajícími se toho, že nebylo prokázáno, jaké vozidlo bylo změřeno, když na snímku se záměrným křížem není čitelná registrační značka, argumenty uvedené v žalobě pak zcela pomíjí. Soud rovněž nepodloženě dovodil, jak rychloměr pořizuje snímky a že je zcela nesporné, jaké vozidlo bylo změřeno, neboť se snímky nelze manipulovat, apod. Pochybil podle stěžovatele i v tom, že vycházel z „vyjádření strážníků“, že vozidlo žalobce celou dobu sledovali, neboť se jedná o dokument povahy úředního záznamu, který není sám o sobě důkazem. Bez povšimnutí krajského soudu zůstaly i námitky zpochybňující fotodokumentaci dopravního značení. Krajský soud podle stěžovatele sice opakovaně avizuje, že se všemi námitkami zabývat nebude, a označuje je za účelové, avšak to jej nezabavuje povinnosti svůj rozsudek řádně odůvodnit. Krajský soud nadto ani neuvádí žádné legitimní důvody k závěru o účelovosti uplatnění těchto námitek; z formulací obsažených v odůvodnění napadeného rozsudku lze spíše usuzovat na to, že krajský soud je vůči zmocněnci stěžovatele zaujatý.

[15] Obdobně nebylo podle stěžovatele nijak prokázáno, že by měření rychlosti skutečně proběhlo na úseku určeném Policií ČR k měření rychlosti; když krajský soud k této žalobní námitce pouze konstatoval opak, bez jakéhokoliv bližšího zdůvodnění. Závěrem stěžovatel namítá, že správní orgány i krajský soud pochybily v tom, že se nezabývaly možností postupu podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, tedy možností aplikovat na případ stěžovatele novější právní úpravu, která nabyla účinnosti po spáchání údajného přestupku, a to ačkoliv v mezidobí nabyt účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., který mj. zakotvuje možnost uložit sankci pod spodní hranici sazby (jedná se tak o úpravu příznivější).

[16] Závěrem stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[17] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze uvedl, že se zcela ztotožňuje se závěry vyslovenými v rozsudku krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.), dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[19] Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Tu spatřuje zejména ve skutečnosti, že krajský soud se nevypořádal se všemi žalobními námitkami, bez dalšího se ztotožňoval s odůvodněním napadeného správního rozhodnutí, vycházel z dokumentů, které nebyly v řízení provedeny jako důkaz a neurčitě odkazoval na svoji úřední činnost.

[20] K uvedeným stížnostním námitkám je nezbytné nejprve připomenout, že úkolem soudu je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace, nikoliv odpovědět na každou dílčí žalobní námitku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, či ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, publ. pod č. 1389/2007 Sb. NSS). Z tohoto hlediska lze obecně uvést, že důvody, které krajský soud vedly k zamítnutí žaloby, jsou z odůvodnění napadeného rozsudku seznatelné; krajský soud vylíčil konkrétní skutkové okolnosti, o něž své rozhodnutí opřel, uvedl úvahy, kterými se řídil při posouzení důvodnosti žaloby, a popsal závěry, ke kterým na základě těchto úvah dospěl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS).

[21] Stěžovatel ostatně v kasační stížnosti uvádí, v čem spatřuje nesprávnost posouzení věci provedeného krajským soudem, což by jistě nebylo možné, pokud by byl napadený rozsudek v tomto ohledu nepřezkoumatelný. Nesouhlas stěžovatele se závěry napadeného rozsudku pak nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2013, č. j. 2 As 47/2013 - 30, ze dne 29. 4. 2010, č. j. 8 As 11/2010 - 163, nebo ze dne 6. 12. 2016, č. j. 7 As 179/2016 - 37).

[22] Konkrétní námitku stěžovatele, že se krajský soud nevypořádal s žalobními námitkami týkajícími se nepřezkoumatelnosti napadeného správního rozhodnutí, opomenutých důkazů a rozporů ve fotodokumentaci, pak shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného se krajský soud výslovně vyjádřil na straně 7 napadeného rozsudku, kde uvedl, že ji odmítá, neboť správní orgány svá rozhodnutí odůvodnily, a to až nepřipadně obsáhle. Podrobně se pak k odůvodnění obou správních rozhodnutí krajský soud vyjádřil v čl. IV. napadeného rozsudku (str. 3 a 4), kde mj. poukazoval na nadstandardní odůvodnění napadených rozhodnutí, a to zejména za situace, kdy stěžovatel do vydání prvostupňového správního rozhodnutí nic nenamítal a následně podal blanketní odvolání. Pokud jde o žalobní námitku týkající se opomenutých důkazů, k té se krajský soud výslovně vyjádřil mimo jiné na straně 7 napadeného rozsudku, kde uvedl, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně a další dokazování nebylo třeba provádět. Krajský soud se pak vyjádřil i k namítaným rozporům ve fotodokumentaci (změření jiného vozidla, místo měření), a to v čl. VIII. rozsudku (str. 7 až 9).

[23] Lze sice dát za pravdu stěžovateli, že se krajský soud výslovně nevyjádřil k námitkám zpochybňujícím fotodokumentaci dopravního značení, nicméně skutkový stav považoval krajský soud za dostatečně prokázaný a námitky týkající se fotodokumentace označil za nepodložené, typizované a účelové. Tento svůj postup přitom krajský soud dostatečně a opakovaně zdůvodnil a Nejvyšší správní soud se s jeho názorem ztotožňuje. Stejně jako krajskému soudu, je totiž i zdejšímu soudu z úřední činnosti známo, že stěžovatel používá typizované námitky (nedodržení návodu k obsluze radaru, nekonkrétní tvrzení ohledně absence či naopak existence zvláštního dopravního značení v

pokračování

místě měření rychlosti apod.), které jeho zástupce opakovaně užívá v mnoha jiných obdobných případech (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 4 As 152/2017 - 30, bod 15, a tam citovaná další judikatura). Za těchto okolností je možno pouze poukázat na jejich nevěrohodnost.

[24] Krajskému soudu také nelze vytýkat, že k některým žalobním námitkám (kvalita měření a umístění záměrného kříže, nečitelná registrační značka měřeného vozidla) v odůvodnění odkázal na obsah rozhodnutí žalovaného, s nímž se ztotožnil. Smyslem soudního přezkumu není stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto v případech shody názoru soudu a odůvodnění napadeného rozhodnutí může krajský soud odkazovat právě na toto odůvodnění (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006 - 86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 - 47). Nadto je nutno podotknout, že tak krajský soud ani v jednom z uvedených případů neučinil bez dalšího, ale vždy uvedl i skutečnosti, které plynou ze správního spisu, a na základě kterých k učiněnému závěru dospěl.

[25] Nelze pak přisvědčit ani námitkám stěžovatele, že krajský soud neoprávněně vycházel z „vyjádření strážníků“ obsaženém v úředním záznamu o přestupku a že nebylo prokázáno, že měření rychlosti proběhlo na úseku určeném Policií ČR. Pokud jde o první uvedenou námitku, lze obecně souhlasit se stěžovatelem, že dokazování konkrétní skutečnosti nemůže spočívat pouze na úředním záznamu (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS). Nicméně tak tomu v nyní posuzovaném případě nebylo, neboť předmětnou skutečnost, tj. že bylo změřeno vozidlo stěžovatele, opřel krajský soud také o pořízené fotografie a způsob měření a námitku stěžovatele nadto označil za účelovou. Druhá uvedená námitka je taktéž nedůvodná. Jak uvedl krajský soud, místo měření vyhovovalo pokynu Policie ČR pro Městskou policii Hlinsko, přičemž tento pokyn je založen ve správním spise (dokument č. 3) a vycházely z něj i správní orgány při rozhodování ve věci.

[26] Krajskému soudu je však nutno vytknout, že v odůvodnění napadeného rozsudku opakovaně odkazoval na skutečnosti, které jsou mu známy z jeho úřední činnosti (názor ČMI na vyjádření předložené stěžovatelem, dokument o *slip effect* navrhovaný stěžovatelem k důkazu), avšak neuvedl, ze které jeho konkrétní činnosti jsou mu prezentované skutečnosti známy, či jak se o nich dozvěděl.

[27] Již v rozsudku ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009 - 129, publ. pod č. 2038/2010 Sb. NSS, vyslovil Nejvyšší správní soud tyto závěry (právní věty):

„I. Pokud soud hodlá zahrnout do svého rozhodnutí skutečnosti, které jsou mu známy z jeho úřední činnosti (§ 121 o. s. ř.), aniž by účastníci řízení mohli s ohledem na okolnosti dané věci aplikaci takovýchto skutečností rozumně předpokládat, musí s těmito skutečnostmi nejprve seznámit účastníky řízení a poskytnout jim dostatečný prostor k tomu, aby mohli prostřednictvím svých tvrzení učinit tyto skutečnosti spornými a navrhnout za tím účelem provedení důkazů.“

II. Soud musí v odůvodnění rozhodnutí uvést, ze které jeho konkrétní činnosti či postupu jsou mu skutečnosti podle § 121 o. s. ř. známy a jak se o nich dozvěděl. Jinak by nebylo možné

přezkoumat, zda se vskutku jedná o skutečnosti známé soudu z jeho úřední činnosti ve smyslu § 121 o. s. ř., a tedy zda soud postupoval v souladu se zákonem, když z nich vycházel, ačkoliv o nich nevedl dokazování.“

[28] Jestliže tedy krajský soud neoznačil, ze které jeho konkrétní činnosti (typicky ze kterých jeho řízení) jsou mu prezentované skutečnosti známé a jak se o nich dozvěděl, není možné následně přezkoumat, zda se opravdu jedná o skutečnosti mu známé z úřední činnosti ve smyslu § 121 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Krajský soud tak zatížil své rozhodnutí vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Na tomto závěru nemůže nic změnit ani fakt, že krajský soud považoval uvedené žalobní námitky za typizované, či účelové, když tyto jejich rysy dovozoval mimo jiné právě i z uvedených skutečností mu známých z úřední činnosti.

[29] Stejně tak je třeba krajskému soudu vytknout, že při svém rozhodování vycházel z manuálu (návodu k obsluze) měřicího zařízení, který však nebyl proveden jako důkaz v řízení před soudem ani před správními orgány. Správní spis obsahuje pouze „Výpis z manuálu LTI 20/20 TruCAM“ o dvou listech, ze kterého mj. vycházel správní orgán I. stupně při rozhodování ve věci (viz str. 4 prvostupňového správního rozhodnutí) a provedl jej jako důkaz. V něm však nejsou obsaženy všechny informace podávané soudem v napadeném rozsudku. Krajský soud například uvedl, že „*záměrný kříž měřicího zařízení byl správně při měření rychlosti umístěn na příjíždějící vozidlo nedaleko umístění rzv. (SPZ) jak předpokládá návod*“, či že se jednalo „*o měření a focení tzv. vícenásobným snímekem*“; tyto informace však uvedený výpis z manuálu použitého měřicího zařízení neobsahuje. Jediná informace, která je z uvedeného výpisu ověřitelná, je soudem zmiňovaná kontrola měření automatickou funkcí (viz str. 23 a 53 výpisu z manuálu na dokumentu poř. č. 6 spisu správního orgánu I. stupně). Odkazovaný návod je pak sice součástí spisu krajského soudu, neboť jej žalovaný soud zaslal spolu se svým vyjádřením k žalobě (viz č. l. 37 až 66 spisu krajského soudu), nicméně to neoproštuje krajský soud od povinnosti jej provést jako důkaz za situace, kdy nejde o součást správního spisu a v odůvodnění napadeného rozsudku argumentuje skutečnostmi v něm obsaženými, či uvádí, že určitá skutečnost „*odpovídá též návodu k měřicímu zařízení*“. Pokud pak krajský soud uvedené informace nečerpal přímo z návodu k obsluze měřicího zařízení, ale byly mu známy z úřední činnosti, pak měl (obdobně jako v případech výše popsanych) uvést, ze které jeho konkrétní činnosti jsou mu prezentované skutečnosti známé. Krajský soud tedy i tímto postupem zatížil své rozhodnutí vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

[30] Pro úplnost se Nejvyšší správní soud vyjádří také k závěrečné námitce stěžovatele, že správní orgány i krajský soud pochybily v tom, že se nezabývaly možností postupu podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, tedy možností aplikovat na případ stěžovatele novější právní úpravu.

[31] Stěžovateli lze obecně přisvědčit, že, na základě judikatury rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, povinností soudů i správních orgánů je dostát ústavnímu požadavku obsaženému v čl. 40 odst. 6 Listiny a i bez řádně uplatněné námitky vždy zkoumat, zda úprava, která nabyla účinnosti až po spáchání přestupku, není pro pachatele příznivější, a není ji proto třeba aplikovat. To ostatně vyplývá i přímo z § 7

pokračování

zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, resp. z § 2 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, účinného od 1. 7. 2017. K uvedené problematice se však Nejvyšší správní soud již vyjádřil v rozsudku ze dne 7. 6. 2018, č. j. 1 As 347/2017 – 32, v němž uvedl, že k posouzení této skutečnosti dochází vždy *ex offio*, což také mimo jiné znamená, že pokud pozdější příznivější právní úpravu nelze uplatnit, taková úvaha (s negativním závěrem) nemusí mít odraz v konečném rozhodnutí. Kasační soud se nemá důvod v právě posuzované věci od uvedeného závěru odchýlit. Uzavírá proto, že správní orgány ani krajský soud nepochybily, když úvahu o tom, zda pozdější právní úprava nebyla pro stěžovatele příznivější, výslovně nepromítly do svých rozhodnutí.

[32] Stěžovatel se porušením § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 téhož zákona, za který mu byla uložena sankce podle § 125c odst. 4 písm. f) tohoto zákona. V obsahu těchto ustanovení silničního zákona přitom k žádné změně nedošlo, resp. došlo pouze k tomu, že od 20. 2. 2016 je § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu označen jako § 125c odst. 5 písm. g). Ve vztahu k předmětným ustanovením zákona o silničním provozu proto nepřipadá aplikace zásady použití pozdější příznivější právní úpravy zakotvené v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod v úvahu.

[33] Pokud jde o úvahy o možném použití zákona o odpovědnosti za přestupky, který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2017 (po právní moci napadeného rozhodnutí, avšak předtím, než o věci samé rozhodl krajský soud), stěžovatel pouze obecně namítá (a to poprvé až v kasační stížnosti), že měl být v jeho případě použit, neboť obsahuje nová kritéria pro výměru sankce, jakož i novou možnost jít při výměře sankce pod spodní sankční sazbu. Závěr o tom, že pozdější právní úprava není pro stěžovatele příznivější, sice napadený rozsudek výslovně neobsahuje, jak již ale uvedeno výše, neshledal-li krajský soud důvody novou právní úpravu aplikovat, není třeba tuto úvahu v rozsudku rozvádět.

[34] K použití zákona o odpovědnosti za přestupky v nynější věci Nejvyšší správní soud v té míře obecnosti, jež odpovídá obecnosti stěžovatelem uplatněné kasační námitky, konstatuje, že za změnu ve prospěch stěžovatele nelze považovat přepracování ustanovení o určení druhu a výměry sankce (nově „správního trestu“, upravené v § 37 nového zákona o odpovědnosti za přestupky), ani podrobnější vymezení kritérií pro uložení pokuty vyplývající z § 38 až § 40 téhož zákona (viz shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2018, č. j. 4 As 96/2018 - 45).

[35] Jak také kasační soud vyslovil v rozsudku ze dne 27. 6. 2018, č. j. 4 As 114/2018 - 49, „*zásada použití pozdější příznivější právní úpravy zakotvená v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a provedená § 7 odst. 1 zákona o přestupcích, resp. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky neznamena, že správní orgán, či soud je povinen vypracovat rozsáhlý traktát na téma srovnání právní úpravy účinné v době spáchání deliktu a právní úpravy účinné v době rozhodování správních orgánů. Výhodnost právní úpravy pro pachatele je sice třeba posoudit komplexně, (...), avšak zároveň s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu a námitkám pachatele, tedy nikoli hypoteticky a teoreticky s ohledem na všechny možné i nemožné okolnosti (...).* Uvedené platí beze zbytku i v nynější věci.

[36] Ke stěžovatelem naznačené možnosti uložit sankci pod spodní hranicí zákonem stanovené sazby vyplývající z § 44 zákona o odpovědnosti za přestupky tak kasační soud jen ve stručnosti doplňuje, že jeho použití by přicházelo v úvahu pouze tehdy, pokud by na konkrétní případ alespoň potenciálně mohlo toto ustanovení dopadat; takto tomu však v souzené věci není. K ryze obecné stěžovatelově výtce Nejvyšší správní soud uvádí, že v řízení před soudem se použití citované právní úpravy vůbec nedomáhal. Vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatel vůbec netvrdil kterýkoliv z důvodů pro mimořádně snížení sankce vyplývající z daného ustanovení a současně mu správní orgán prvního stupně uložil sankci na spodní hranici zákonné sazby, nelze dovodit naplnění kteréhokoliv z důvodů, vyplývajících z § 44 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy ani důvodu uvedeného pod písm. c) uvedeného ustanovení.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že námitky podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. shledal důvodnými. V souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[38] V dalším řízení je krajský soud ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán výše vyslovenými právními názory Nejvyššího správního soudu, týkajícími se postupu soudu při odkazování na skutečnosti mu známé z jeho úřední činnosti a na informace plynoucí z dokumentů, které nebyly v řízení provedeny jako důkazy.

[39] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. též o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně dne 5. června 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu